

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
PL 3000
90014 Oulun yliopisto
pply(at)pply.fi

3.12.2021
Petri Haapala, Iikka Kivi

Ympäristöministeriö
kirjaamo(at)ym.fi

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislaki (VN/279/2018)

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys (PPLY) tukee ympäristöministeriön ehdotusta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislaki.

Luonnon monimuotoisuuden tuhoutuminen ja ilmastokriisi ovat kaksi suurinta uhkatekijää suomalaiselle linnustolle. Maankäytöllä on keskeinen merkitys sekä biodiversiteetikanon että ilmaston lämpenemisen etenemisessä.

Ilmaston ja biodiversiteetin kannalta erittäin haitallisia kaava- ja rakennusprosesseja on nykyisessä lainsäädännössä mahdollista, ja helppoakin toteuttaa. Kuntien linjauksissa ja strategioissa usein näyttävästi esillä olevat luontoarvojen suojaamiset jäävät usein pöytäkirjojen kuolleiksi kirjaimiksi, kun laki ei edellytä riittävän konkreettista ja sitovaa luontoarvoista huolehtimista kaavoituksessa ja rakentamisessa.

Siksi uuden lakiluonnoksen esitys, jonka mukaan kaikessa kaavoittamisessa ja rakentamisessa tulisi aina arvioida vaikutukset ilmastoon sekä biodiversiteettiin, ja täyttää näiden osalta tarkasti asetetut kriteerit, on PPLY:n mukaan kannatettava.

Luontokatoa ja ilmastokriisiä eskaloivat osaltaan myös jatkuva elinympäristöjen tuho joko luonnonresurssien hankkimisen tai uusien rakentamisalueiden takia. Tämän johdosta PPLY kannattaa myös ehdotuksessa mainittua kiertotalouden lisäämistä rakentamisessa, jolloin materiaaleja kierrättämällä tarve elinympäristöjen tuhoamiselle vähenee.

Myös ehdotuksen pyrkimys rakentamisen ohjaamiseen jo olemassa olevan infran ja palveluiden pariin säästäisi elinympäristöjä luonnolle. Samaa kestävyiden periaatetta tukevat ehdotuksen linjaukset rakentamisen pitkäikäisyydestä, monikäyttöisyydestä ja korjattavuudesta.

Myös pyrkimys vähähiilisten liikennemuotojen lisäämiseen nähdään kannatettavana. Pohjois-Pohjanmaalla valtaosa väestöstä (60 %) asuu Oulun seudun kaupunki- tai taajama-alueilla ja muuttoliike samalle alueelle jatkuu edelleen.

Erityisesti näillä seuduilla tulisi edistää ja tukea vähäpäästöisten liikennemuotojen, kuten pyöräilyn, linja-autoilun ja lähijunien, kehittämistä sekä nykyistä laajempaa käyttöönottoa. Koska päästöissä on kyse kokonaisuuksista, Pohjois-Pohjanmaalle tyypillisillä harvemman asutuksen seuduilla välttämätön yksityisautoilu on kestävää vain, jos kaupunkiasumisen yhteydessä päästöjä vähennetään.

Lisäksi PPLY painottaa sitä, että lakiesitys on tarpeen viedä eduskuntaan kevään 2022 aikana, jotta se ehditään käsitellä ja saattaa voimaan tämän hallituskauden aikana. Muutoin on vaarana, että erittäin tarpeelliset lainsäädännön muutokset viivästyvät kohtuuttomasti.